

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Lüderi Menckenii, IC. Facult. Iurid. Lipsiensis Ordinarii
Tractatio Synoptica Institutionum Iuris Iustinianearum
Theoretico-Practica**

Mencke, Lüder

Lipsiae, MDCCXXXV

VD18 11839880

Tit. XI. De Adoptionibus.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18253

dotali de Affectu conjugali constat. Atque illa tribuit retro Jura naturalium & legitimorum liberorum. *Nov. 89. c. 8.* 3.) *Rescriptum Principis*, hæc est Actus, quo *Filii naturales* (hodie etiam *Spurii*) *non dissentientes. a. N. 89. c. 11. j. l. 29. C. d. Pact.* per Rescriptum Principis legitimi fiunt. *N. 89. c. 9.* Ea desiderat *Jure Civili*, ut liberi legitimi deficiant & Mater, quæ duci possit. *N. 89. c. 9. (l) Hodierno* non item. Hæc fit *moderno Jure* nostri Imperii *vel immediate per Imperatorem* universaliter in Imperio, per *Dominum Territorii* in suo Territorio, vel *mediate* per Comites Palatinos. Ista efficit ex Tempore Legitimationis legitimos. *N. 89. c. 9.*

TIT. XI.

De Adoptionibus.

Continuatio.

Non solum autem naturales liberi, secundum ea, quæ diximus, in potestate nostra sunt; verum etiam ii, quos adoptamus.

Divisio adoptionis.

I. Adoptio autem duobus modis fit: aut *Principali Rescripto*, aut *imperio magistratus*. Imperatoris auctoritate adoptare quis potest eos, easve, qui, quæve sui juris sunt. Quæ species adoptionis dicitur *Adrogatio*. Imperio magistratus adoptamus eos, easve, qui, quæve in potestate parentum sunt: sive primum gradum liberorum obtineant, qualis

(1) *Liberi per subsequens matrimonium legitimated equali jure cum Liberis ab initio legitime natis utuntur. Nov. 89. c. 8.*

est

est filius, filia; five inferiorem, qualis est nepos, neptis, pronepos, proneptis.

Qui possint adoptare filium familias, vel non.

* v. L. pen.
C. b. r.

2. Sed hodie ex nostra constitutione, cum filius familias a patre naturali extraneæ personæ in adoptionem datur, jura potestatis patris naturalis minime dissolvuntur, nec quicquam ad patrem adoptivum transit, nec in potestate ejus est: licet ab intestato jura successionis ei a nobis tributa sint. Si vero pater naturalis non extraneo, sed avo filii sui materno, vel, si ipse pater naturalis fuerit emancipatus, etiam avo vel proavo simili modo paterno vel materno filium suum dederit in adoptionem: in hoc casu, quia concurrunt in unam personam & naturalia, & adoptionis jura, manet stabile jus patris adoptivi & naturali vinculo copulatum, & legitimo adoptionis modo constitutum, ut & in familia & in potestate hujusmodi patris adoptivi sit.

De adrogatione impuberis ejusque requisitis, tum quoad constitutionem, tum quoad dissolutionem.

3. Cum autem impubes per principale rescriptum adrogatur, 1. *causa cognita* adrogatio fieri permittitur: & requiritur causa adrogationis, an honesta sit expediatque pupillo: & cum quibusdam conditionibus adrogatio fit: id est, ut 2. *caveat* adrogator personæ publicæ, hoc est tabulario, si intra pubertatem pupillus decesserit, restitutum se bona illis, qui, si adoptio facta non esset, ad successionem ejus venturi essent. Item non aliter emancipare eum potest adrogator, nisi, (1) *causa cognita*, dignus emancipatione fuerit: & tunc *sua bona ei* (2) *reddat*. Sed & si decedens pater eum exheredaverit, vel vivus sine justa causa emancipaverit: jubetur (3) *quartam partem* ei bonorum suorum relinquere, videlicet, præter bona, quæ ad
patrem

patrem adoptivum transtulit, & quorum commodum ei postea adquisivit.

De etate adoptantis & adoptati.

4. Minorem natu majorem non posse adoptare placet. „Adoptio enim naturam imitatur:“, & pro monstro est, ut major sit filius, quam pater. Debet itaque is, qui sibi filium per adoptionem, vel adrogationem facit, plena pubertate, id est, decem & octo annis præcedere.

De adoptione in locum nepotis, vel neptis, vel deinceps.

5. Licet autem & in locum nepotis, vel neptis, pronepotis, vel proneptis, vel deinceps, adoptare, quamvis filium quis non habeat. *Ex Paulo l. 37. § 43. ff. hoc tit.*

De adoptione filii alieni in locum nepotis, vel nepotis in locum filii.

6. Et tam filium alienum quis in locum nepotis adoptare potest, quam nepotem in locum filii.

De adoptione in locum nepotis, & de nepote, in adoptionem dando.

7. Sed si quis nepotis loco adoptet, vel quasi ex eo filio, quem habet jam adoptatum, vel quasi ex illo, quem naturalem in sua potestate habet: eo casu & filius consentire debet: ne ei invito suus heres adnascatur. Sed ex contrario, si avus ex filio nepotem det in adoptionem: non est necesse filium consentire. *Ex Paulo l. 6. § II. ff. hoc tit.*

Qui dari possunt in adoptionem.

8. In plurimis autem causis adsimilatur is, qui adoptatus, vel adrogatus est, ei, qui ex legitimo matrimonio natus est. Et ideo si quis per Imperatorem, vel apud Prætorem, vel Præsidem provinciæ non extraneum adoptaverit: potest eundem in adoptionem alii dare.

Si

Si is, quis generare non potest, adoptet.

*Ex Cajo l.
2. §. 1. ff.
b. 2.*

9. Sed & illud utriusque adoptionis commune est, quod & ii qui generare non possunt, quales sunt spadones, adoptare possunt: *castrati* autem non possunt.

Si femina adoptet.

10. *Femina* quoque adoptare non possunt: quia nec naturales liberos in sua potestate habent: sed ex indulgentia Principis ad solatium liberorum amissorum adoptare possunt.

De liberis arrogati.

*Ex Cajo l.
2. §. 2. ff.
b. 2.*

11. Illud proprium est adoptionis illius, quæ per sacrum oraculum fit; quod is, qui liberos in potestate habet, si se adrogandum dederit, non solum ipse potestati adrogatoris subicitur, sed etiam liberi ejus in ejusdem fiunt potestate, tanquam nepotes. Sic etenim Divus Augustus non ante Tiberium adoptavit, quam is Germanicum adoptasset: ut protinus adoptione facta inciperet Germanicus Augusti nepos esse.

De servo adoptato, vel filio nominato a domino.

** L. un. §.
similique
modo C. de
Lat. lib.
coll.*

12. Apud Catonem bene scriptum refert antiquitas: servos, si a domino adoptati sint, ex hoc ipso posse liberari. Unde & nos eruditi, in nostra Constitutione etiam eum servum, quem dominus actis intervenientibus filium suum nominaverit, liberum esse constituimus: licet hoc ad jus filii accipiendum ei non sufficiat.

I.

Post Legitimationem agendum de *Adoptione*,
eaque die *Aufnehmung an Kindes statt*, est
Actus legitimus *l. 4 ff. d. adopt.* quo *extranei*
(i.e. extra Familiam existentes) tanquam Liberi
assu-

assumuntur in Familiam. a. P. R. §. 2. J. b. L. 1. Pr. I. h.
ff. b. (a) l. 10. §. 10. C. eod. j. §. 1. J. b. Illa hodie
infrequens, non tamen abrogata est.

II. *Adoptio* dividitur in *Adoptionem in specie*
& *Arrogationem*. *Adoptio in specie* sic dicta est,
qua *Filius familias* auctoritate Magistratus ad-
optatur, §. I. J. b. sive fit primi sive ulterioris §. 1. I. h.
Gradus. d. §. Atque hæc est vel *plena*, quæ fit ab
aliquo Ascendentium, & operatur Patriam Pote-
statem, §. II. J. b. (b) vel *minus plena*, quæ §. 2. I. h.
fit ab *Extraneo*, & non operatur Patriam Pote-
statem, sed filio tribuit Jus succedendi ab inte-
stato. d. §. II. *Arrogatio est*, qua *Pater fami-
lias* accedente Principis Rescripto, adoptatur.
§. I. J. b. Hodie sufficit etiam Rescriptum Do-
mini Territorii.

III. Quando fit *Impuberis Arrogatio*, exigi-
tur I. in *Constitutione* 1.) *Cognitio justæ Causæ*.
2.) *Cautio Personæ publicæ præstanda* de resti-
tuendis *Arrogati Bonis* ab intestato eidem suc-
cessuris, si *Arrogatus impubes* decesserit, §. III. §. 3. I. h.
J. b. j. L. 206. ff. d. R. J. (c) etiam *hodie*. II.
In Dissolutione per Emancipationem 1.) *Justæ
Causæ Cognitio*. 2.) *Bonorum illatorum eo-
rumque*, quorum commodum Patri *Arrogatori*
postea acquisivit, *Restitutio*. Quodsi *injusta*

(a) *Fictio idem operatur, quod veritas*. a. L. 1. ff. d. adopt.

(b) *Duplex Vinculum fortius ligat quam unum*. a. §. 2.
J. b.

(c) *Jure naturæ æquum est, neminem cum alterius detri-
mento & injuria fieri locupletiozem*. L. 206. ff. d.
R. J.

eman-

Emancipatio aut Exhæredatio facta fuerit, Arro-
gator quartam bonorum suorum partem Arro-
gato relinquere tenetur ex Constitutione Divi
Pii. *d. §. III. J. h. l. 8. §. 15. ff. d. inoff. test. l. f. ff. si
quid in fraud patron. j. L. 75. ff. d. R. J. (d)*

- IV. *Adoptio requirit Personas habiles quæ ad-
optant, quales sunt* 1.) plena Pubertate (sc. 18.
annis) adoptandum arrogandumve præceden-
tes cum Actus Judicium desideret. *§. IV. J. h. (e)
l. 40. §. 1. ff. cod. 2.)* Ad generandum idonei
Actu Potentiave: ut Spadones; *l. 39. §. 1. ff. d.
§. 9. I. h. jur. dot.* Excluduntur itaque Castrati *§. IX. J.
h. j. Nov. Leon. 26.* 3.) Patriæ potestatis capa-
ces; Arcentur itaque ab Adoptione Fœminæ, his
tamen adoptare permissum a Principe in Orbi-
tatis solatium, *§. X. J. h. (f) l. 5. C. eod.* atque
tum adoptatus fit Filius, non Filius familias, *d. §.
& Fœminæ adoptanti ab intestato succedit.*

- V. *Adoptari queunt* etiam qui fiant Nepotes
aut Pronepotes, *licet* 1.) Pater adoptivus filium
§. 5. I. h. non habeat, *§. V. J. h. dummodo eum per Natu-
ram habere possit. a. l. 30. ff. h. 2.)* Alienus Filius
§. 6. I. h. in locum Nepotis adoptetur, *§. VI. J. h. dum-
modo, cum Nepos quasi ex certo filio adoptatur,
filius consentiat, ne invito suus Hæres agnasca-
tur §. VII. J. h. j. l. 43. ff. eod.*

(d) *Nemo potest mutare Consilium suum in alterius in-
juriam. L. 75. ff. d. R. J.*

(e) *Adoptatio naturam imitatur & pro monstro est, ut
major sit filius quam Pater. §. 4. J. h.*

(f) *Fœminæ liberos in sua potestate non habent. §. 10.
J. h.*

VI. In

VI. In adoptionem dare potest 1.) Avus ex filio Nepotem, licet filius non consentiat. §. VII. *J. b. Hodie* id raro accidit. 2.) Pater filium, quem per Arrogationem vel plenam adoptionem talem fecit. §. VIII. *J. b.*

§. 8. I. h.

VII. Adoptio tribuit Patriam potestatem cum est Adoptio plena. §. 2. *J. b. a* Masculo facta §. X. *J. b.* Arrogatio autem etiam filios Arrogati in Potestate Arrogatoris, tanquam Nepotes, constituit. §. XI. *J. b. j. l. 40. ff. h. ceu resp. E. J. L. M.* §. 11. I. h. *Jul. 705. ad Consult. C. C. Meyers.*

VIII. Adoptio pro Affini agnoscit ex Jure I. Civili Servi i. Adoptionem. 2. Nominationem filii a Domino apud Acta factam, utraque libertatem largitur. §. XII. *J. b. l. un. §. 10. C. d. latin.* §. 12. I. h. *lib. toll. j. L. 12. ff. de reb. dub. (g) II. Hodierno Unionem Prolium, die Einfindschafft, quæ est conventio legitima, qua Parentes liberos diversi matrimonii, quoad Jus succedendi Parentibus, exæquant.*

TIT. XII.

Quibus modis Jus Patrie Potestatis solvitur.

Scopus & nexus. De morte.

Videamus nunc, quibus modis ii, qui alieno juri sunt subjecti, eo jure liberentur. Et quidem quemadmodum liberentur servi a potestate domini

(g) *Commodissimum est in ambiguis id accipi quo res, de qua agitur, magis valeat, quam pereat. L. 12. ff. d. Reb. dub.*

E

horum,